

Dosarul nr. 2r-36/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Badan-Melnic El.)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N.Simciuc, V.Cotorobai, I.Țurcan)

## ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Mariana Pitic  
Galina Stratulat  
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Tabacari Ivan,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tabacari Ivan  
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Euro-Contact” cu privire la  
încasarea salariului și repararea prejudiciului moral,  
împotriva încheierii din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă:

La data de 23 august 2016 Tabacari Ivan a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Euro Contact” cu privire la încasarea salariului și a prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocînd netemeinicia hotărîrii instanței de fond, la 07 noiembrie 2017 Tabacari Ivan a depus cerere de apel, solicitînd casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen de 10 zile apelantului Tabacari Ivan din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel în limba oficială a statului cu indicarea motivelor de fapt și de drept, iar în caz de neîndeplinire în termenul stabilit cererea de apel nu se va considera depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită. S-a stabilit ședința de judecată pentru data de 27 iunie 2018, ora 10.30.

La 23 mai 2018 Tabacari Ivan a depus cerere de apel motivată în limba rusă solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 10 iulie 2018 Tabacari Ivan a declarat recurs împotriva încheierii din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 16 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc. Astfel, recursul, declarat la data de 10 iulie 2018, se consideră a fi depus în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 436 Cod de procedură civilă, recursul se depune de persoanele menționate în art. 430 Cod de procedură civilă, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 437 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426<sup>1</sup> alin. (1), lit. (b<sup>1</sup>) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin.(1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că prin hotărârea din din 31 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen de 10 zile apelantului Tabacari Ivan din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și depunerea unei cereri suplimentare de apel în limba oficială a statului cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că la 10 iulie 2018, Tabacari Ivan, a declarat recurs împotriva încheierii din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, care este redactat într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acestuia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că, conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În contextul celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118

din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă, art. 16 din Codul de procedură penală și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii.

Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în baza Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat.

Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de către Tabacari Ivan împotriva încheierii din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiind redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 269-270, 426<sup>1</sup> alin. (1) lit. (b<sup>1</sup>) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Tabacari Ivan împotriva încheierii din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în

judecată depusă de Tabacari Ivan împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Euro-Contact” cu privire la încasarea salariului și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judcătorul

Mariana Pitic

judcătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru